

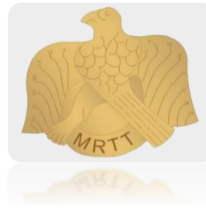
Ludovika - Nemzeti Közsolgálati Egyetem

**V. RENDÉSZET – TUDOMÁNY –
AKTUALITÁSOK**

**A RENDÉSZETTUDOMÁNY A FIATAL KUTATÓK
SZEMÉVEL - 2023**

ABSZTRAKTKÖTET

**2023. április 26.
Magyarország, Budapest**

Kiadó:

Doktoranduszok Országos Szövetsége
Rendészettudományi Osztály

**Budapest
2023**

ISBN 978-615-6457-25-7

Szerkesztők:

Baráth Noémi Emőke
Csontos-Nagy Ivett
Felföldi Péter
Mezei József

Lektorok:

Dr. Vári Vince
Dr. Nyeste Péter
Dr. Fekete Márta
Kudar Mariann
Bacsó Bernadett

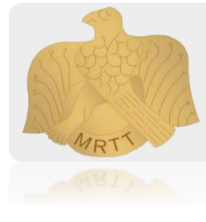
Minden jog fenntartva

A konferencia szervezői:

Doktoranduszok Országos Szövetsége
Rendészettudományi Osztály

Doktorandusz Önkormányzat – Nemzeti Közszerzői Egyetem

Magyar Rendészettudományi Társaság

Szervezők:

Csontos-Nagy Ivett, főszerző (Ludovika – Nemzeti Közszolgálati Egyetem, Magyarország)

dr. Gál Erika, szervező (Ludovika – Nemzeti Közszolgálati Egyetem, Magyarország)

Bacsó Bernadett, szervező (Ludovika – Nemzeti Közszolgálati Egyetem, Magyarország)

Erdélyi Katalin, szervező (Ludovika – Nemzeti Közszolgálati Egyetem, Magyarország)

Felföldi Péter, szervező (Ludovika – Nemzeti Közszolgálati Egyetem, Magyarország)

Kalmár Ádám, szervező (Ludovika – Nemzeti Közszolgálati Egyetem, Magyarország)

Lippai Zsolt Sándor, szervező (Ludovika – Nemzeti Közszolgálati Egyetem, Magyarország)

Baráth Noémi Emőke, szervező (Ludovika – Nemzeti Közszolgálati Egyetem, Magyarország)

Mezei József, szervező (Ludovika – Nemzeti Közszolgálati Egyetem, Magyarország)

dr. Németh Ágota, szervező (Ludovika – Nemzeti Közszolgálati Egyetem, Magyarország)

Schmidt Laura, szervező (Ludovika – Nemzeti Közszolgálati Egyetem, Magyarország)

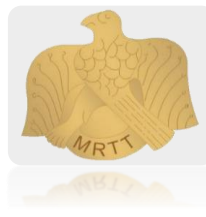
dr. Skorka Tamás János, szervező (Ludovika – Nemzeti Közszolgálati Egyetem,
Magyarország)

Urbán Ferenc, szervező (Ludovika – Nemzeti Közszolgálati Egyetem, Magyarország)

Kakócz Krisztián, szervező (Ludovika – Nemzeti Közszolgálati Egyetem, Magyarország)

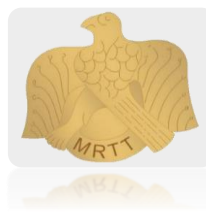

A pályázat az Emberi Erőforrások Minisztériuma megbízásából az Emberi Erőforrás
Támogatáskezelő által meghirdetett Nemzeti Tehetség Program NTP-TK-M-23-0002
kódszámú pályázatitámogatásból valósult meg.

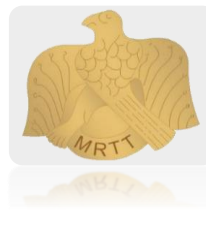
Tartalom

I. Szekció - A rendészettudomány a fiatal kutatók szemével	5
Baráth Noémi Emőke: Szocializációs szinterek és pályaválasztás a rendészeti felsőoktatással összefüggésben ...	6
Ürmösné Dr. Simon Gabriella – Barnucz Nóra: Innovatív módszerek az angol rendészeti szaknyelvoktatásban..	7
Lippai Zsolt Sándor: A rendészet mostohagyermekai.....	8
Dr. Teknős László: Az éghajlatváltozás rendészeti aspektusai	9
dr. Skorka Tamás János: Szabálysértési törvény az első évtized után	10
II. Szekció - Igazságszolgáltatás, védelem, biztonság.....	11
Csontos-Nagy Ivett: Proaktív nyomozási eszközök alkalmazása az eredményes igazságszolgáltatás érdekében	12
Bogár Péter: Védelem a megfigyelés ellen	13
Felföldi Péter: A “Safety in numbers” hatás vizsgálata Budapesten.....	14
Mezei József: Az illegális ügynöki tevékenység felismerésének kérdésköre a kémelhárítás területén Magyarországon, az 1980-as évek elején.....	15
Hollósvölgyi Máté: Merre tart a magyar helyreállító igazságszolgáltatás?.....	16
Lohner Klaudia: Nehezen meghatározható motivációk és a profilalkotás	17
III. Szekció - Fiatalok, kiskorúak veszélyeztetettsége.....	18
Erdélyi Ákos: A gyermekprostitúció lélektani kérdései.....	19
Dr. Bellavics Mária Zsóka: A borderline személyiségzavar fiatalkorú bűnelkövetők körében	20
Ripszám Dóra: Gyermekek szexuális célú kereskedelme	21

I. Szekció

A rendészettudomány a fiatal kutatók szemével

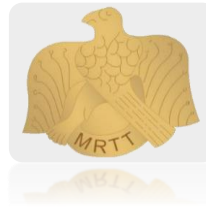

Baráth Noémi Emőke: Szocializációs szinterek és pályaválasztás a rendészeti felsőoktatással összefüggésben

Nemzeti Közszolgálati Egyetem
Magyarország, Budapest
E-mail: barath.noemi.emoke@uni-nke.hu

A rendészeti felsőoktatásba jelentkező hallgatók egy zárt képzési rendszerben vesznek részt, amely egyetlen egyetemen végezhető el Magyarországon, a Nemzeti Közszolgálati Egyetemen. Ennek a pályának a választásában, a szocializációs szinterek befolyásoló hatással bírnak. A másodlagos és harmadlagos szocializációs szinterek az egész szakmai pályáivben meghatározóak az egyén szakmai identitásalakítása szempontjából. A rendészeti pályaválasztásban a családtagokon kívül a rendészeti pályán dolgozó ismerős is referenciaszemélynek számított az empirikus kutatás adatai szerint. Az empirikus adatfelvétel során a nappali tagozatos, első évfolyamos rendőr tisztjelölteket vontam be a kutatásba és megvizsgáltam, hogy milyen személyek és körülmények hatottak a pályaválasztásukra és ezek alapján miként vélekednek a rendőri szervezetben töltendő pályafutásukról. Mindezek alapján a képzőintézmény értékes információt kaphat arról, hogy a felsőoktatás éveiben, a pályaszocializáció első szakaszában miként valósítja meg a foglalkozási szerepek kialakítását és formálását. Ez alatt a szakmai identitásformálás szerinti szenzitív időszakban egy rejtett szereptanulás zajlik, majd a szakmai közegbe való belépéskor manifesztálódik igazán a tanult szerepmagatartás.

Kulcsszavak: felsőoktatás, szocializációs szintér, rendészeti oktatás, pályaválasztás, empirikus kutatás

Ürmösné Dr. Simon Gabriella – Barnucz Nóra: Innovatív módszerek az angol rendészeti szaknyelvoktatásban

7

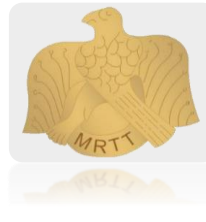
Nemzeti Közszolgálati Egyetem

Magyarország, Budapest

E-mail: simon.gabriella@uni-nke.hu; barnucz.nora@uni-nke.hu

2021-ben a Rendészettudományi Kar, Idegen nyelvi és Szaknyelvi Lektorátusa elnyerte a Kreatív Tanulási Program által kezdeményezett Innovatív Tanszék Díj I. helyezését. Az előadás során a sikeres pályázat útját mutatjuk be. A pályázat 5 fő koncepció és 39 alpont köré épült, mint például tehetséggondozás, hallgatói bánásmód; tudásmegosztás, oktatói kapcsolatok kiépítése és fenntartása más tanszékekkel; innováció és kreativitás; inspiráció és jövőorientáltság. Az angol szaknyelv oktatása a Z generáció számára számos problémát vet fel, melyek leginkább a gyorsan változó információs társadalom hatására módosult hallgatói tanulási szokásokból adódnak. Az Idegen nyelvi és Szaknyelvi Lektorátus oktatóinak innovativitása egyrészt abban áll, hogy IKT eszközökkel támogatott órákat tartunk, melyek során a hallgatók versenyszelleme, kimagasló motiváltsága is megtapasztalható. Másrészt a Lektorátus olyan pedagógiai és módszertani fordulat megvalósítását képviseli, amely az oktatás fókuszába a hallgatói képességek hatékony fejlesztését és értékelését helyezi. Az Idegen nyelvi és Szaknyelvi Lektorátus aktuális kutatása egy kiterjesztett valóság alapú osztálytermi kutatás (kísérlet), melynek tanórai integrálása hozzájárul a hallgatóközpontú tanítási környezet létrehozásához. Az eredmények mindazon ismervek tárházát hangsúlyozzák, amelyek alapján egy tanszék tevékenysége és megítélése méltán lehet innovatív.

Kulcsszavak: angol rendészeti szaknyelv, innovativitás, értékközvetítés, nemzetköziesítés, kiterjesztett valóság

Lippai Zsolt Sándor: A rendészet mostohagyermekai

Nemzeti Közszerológati Egyetem
Magyarország, Budapest
E-mail: lippai.zsolt@uni-nke.hu

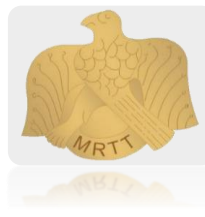
8

A rendészetel, így a biztonságunk megteremtésének állami szereplőivel, kiemelten a rendőrségi szervezet tevékenységével sokan és sokféleképpen foglalkoztak és foglalkoznak. A rendészettudomány kutatói közül viszont csak igen kevesen irányították figyelmüket a biztonság megteremtésének nem állami szereplőire, a rendészet speciális szerveire, „perifériáira”, a hagyományosnak is nevezhető rendészeti felfogástól eltérő módszerek alkalmazására.

A magánbiztonság átfogó tudományos kutatása és feltérképezése során pedig megállapítható hogy a kutatott téma a rendőri működés folyamatosan időszerű kérdése, ugyanis a rendőrség működésében az elmúlt két évtized számos, addig nem tapasztalt helyzetet eredményezett. A feladatok és elvárások mennyiségi és minőségi átalakulása pedig a biztonság megteremtésének és fenntartásának állami és nem állami szereplői közötti kapcsolat átértékelését is szükségessé teszi.

Mindezek alapján különlegesen izgalmas feladat a „rendészet mostohagyermekének” is nevezett fegyveres biztonsági őrségek és önkormányzati rendészeti szervek vizsgálata, azok metszéspontjainak elemzése, a sokak által csak kevésbé ismert problémakör bemutatása. Rávilágítva a kockázati társadalmak kihívásaira, az erkölcsi pánik, a csomóponti (földrajzi) orientációk és a magánbiztonság, mint hozzáadott érték jelentőségére. Az előadás, ezen tevékenység tanulmányozásához nyújt segítséget.

Kulcsszavak: biztonság, rendészeti szervek, magánbiztonság, önkormányzati rendészet, fegyveres biztonsági őrség

Dr. Teknős László: Az éghajlatváltozás rendészeti aspektusai

Nemzeti Közszolgálati Egyetem / Rendészettudományi Kar / Katasztrófavédelmi Művelési Tanszék

Magyarország, Budapest

E-mail: teknos.laszlo@uni-nke.hu

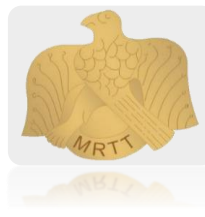
A globális éghajlatváltozás negatív következményei napjaink egyik legnagyobb kihívása, de jelenkorunk jelentősebb kutatási témái, vitatott témakörei közé tartozik. A számos álláspontot képviselők abban egyetértenek, hogy az éghajlat gyors ütemű változóinak vannak gazdaságot, társadalmat, közigazgatást érintő negatív hatásai, így jelentkeznek kormányzati, biztonságpolitikai, honvédelmi, rendészeti, katasztrófavédelmi stb. feladatok.

Az ENSZ rendőrségnek egyik tanácsadója, Luís Carrilho szerint a rendőrség az, melyik az éghajlatváltozásra, mint globális méretű krízisre elsőként válaszol. Ennek okaként igazolható az az António Guterres-i, ENSZ főtitkári kijelentés is, miszerint a környezet állapotának romlásai, az éghajlatváltozás következményei nagyobb problémát jelentenek, mint a COVID-19. Az Oxford Kutató Csoport véleménye, hogy az éghajlatváltozás fokozza a gazdasági nehézségeket, a tömeges elvándorlást, polgári zavargások kialakulását, közösségek közötti erőszakot, nemzetközi instabilitást. A Csoport szerint a rendőrségeket négy területen érinti az éghajlatváltozás hatásai, úgymint határbiztonság, migráció miatt növekvő bűncselekmények, éghajlattal kapcsolatos jogszabályok intézkedéseinek betartatása, az emelkedő tendenciájú természeti katasztrófákból adódó reagálás.

Szerző jelen előadásában megvizsgálja a globális éghajlatváltozás biztonsági aspektusai mellett, a nemzetközi tendenciákat, különböző scenáriók és jelentések biztonsággal kapcsolatos szakmai tartalmait, prognózisait. Különböző tanulmányok tartalomelemzésével értékeli a migráció, a klímátüntetések, zöld mozgalmak biztonsági kockázatait.

Az előadás célja a nemzetközi és nemzeti szintű rendőri szervek témával kapcsolatos nyílt jelentéseik, nyilatkozataik, állásfoglalásaik alapján felkutatni, lehatárolni a biztonságot befolyásoló tényezőket, meghatározni az általános és speciális rendőri, rendészeti feladatokat, jó gyakorlatok alapján kijelölni a felkészülés lehetséges irányait.

Kulcsszavak: éghajlatváltozás, biztonság, rendészet, rendőrség, migráció, klímátüntetés, zöld mozgalmak

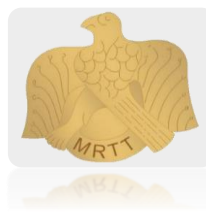
dr. Skorka Tamás János: Szabálysértési törvény az első évtized után

Nemzeti Közszoigalati Egyetem
Magyarország, Budapest
E-mail: Skorka.Tamas@uni-nke.hu

10

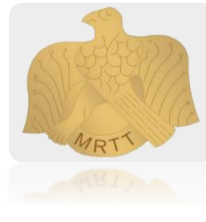
A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény megalkotása óta tizenegy év telt el. A hatálybalépés idején számtalan cikk jelent meg, de napjainkra az érdeklődés elhalványulni látszik. Pedig évente hatszázezer körül van az elbírált jogsértések száma! Az állampolgárok jelentős része találkozik a joganyaggal mindennapjai során. Indokolt tehát áttekinteni a hatályos szabálysértési törvényt. Vizsgálni a keletkezés körülményeit, összehasonlítani a 2012. április 15.-én hatályba lépett törvényt a korábbi szabálysértési törvénnyel, nyomon követni az elmúlt tizenegy év változásait. A szabálysértési törvényt tekintve minden szakember egyetért, hogy a büntetőjog irányába tolódik el a jogterület és ezzel arányosan veszít a közigazgatás védelmi funkciójából. Melyek azok a tények amelyek ezt alátámasztják? Melyek azok az okok, amelyek ezt a folyamatot indukálják? Mérlegre kell tenni a tapasztalatokat, jó irányban halad-e a szabályozás, betölti-e küldetését a törvény? Ezekre a kérdésekre az anyagi jogi rendelkezések és az eljárási szabályok elemzésével, illetve a szabálysértési törvény hatályba lépése óta eltelt időszakban a törvénybe bekerült új jogintézmények (távtárgyalás, körözés, e-ügyintézés, új szabálysértési tényállások, koronavírus okozta változások) vizsgálatával kívánok választ adni.

Kulcsszavak: szabálysértési törvény, „három csapás”, koronavírus, távtárgyalás, körözés

II. Szekció

Igazságszolgáltatás, védelem, biztonság

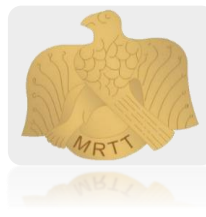
Csontos-Nagy Ivett: Proaktív nyomozási eszközök alkalmazása az eredményes igazságszolgáltatás érdekében

12

Nemzeti Közszerológálati Egyetem
Magyarország, Budapest
E-mail: Nagy.Ivett@uni-nke.hu

A szervezett bűnözés elleni küzdelemben a nyomozó hatóságok és az igazságszolgáltatásban dolgozó szakemberek munkája is elengedhetetlen. A legtöbb esetben fontos, hogy az együttműködés is meglegyen, nem elég, ha külön-külön végzik a munkájukat. A bűncselekmények nemzetközi mivoltából adódóan olyan proaktív nyomozási eszközök alkalmazására van szükség, amely a nyomozási szakot követően, az igazságszolgáltatásban is kamatoztatható. Fontos szempont továbbá az is, hogy a beszerzett bizonyítékok köre a bírói szakban elősegítse az elkövető(k) felelősségre vonását. Az egyik ilyen proaktív nyomozási eszköz az európai nyomozási határozat, ami a bizonyítást segíti, a másik pedig a közös nyomozócsoport, ami a bűncselekménnyel érintett tagállamok nyomozó hatóságainak és ügyészségeinek közös munkáját hangolja össze, ebben az esetben a cél, hogy ne legyen információvesztés, valamint törekedjenek a bizonyítékok maximalizálására. Az információ és a bizonyíték közötti különbség is hangsúlyos a fenti eszközök vizsgálata kapcsán. A kutatás során ezen két proaktív nyomozási eszközt boncolgatom, a gyakorlati megvalósulásait, figyelembe véve a szakmabeliek eddigi tapasztalatait. Továbbá a fenti eszközök között keresek átfedéseket és párhuzamokat.

Kulcsszavak: nyomozás, proaktív eszköz, szervezett bűnözés, közös nyomozócsoport, európai nyomozási határozat

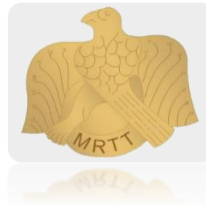

Bogár Péter: Védelem a megfigyelés ellen

Pozsonyi Rendőrákadémia
Szlovákia
E-mail: peter15bogar@gmail.com

Munkám konkrét személyek jogszabályokban meghatározott eljárásokkal folytatott védelmének elemzésére irányul. A projekt elméleti-gyakorlati fókuszában a védett személlyel és a mindennapi tevékenységével kapcsolatos ismeretek titkos megszerzése és dokumentálása elleni védelem lehetőségei állnak. Kutatásomban törekszem, hogy holisztikus javaslatot tegyek a megfigyeléssel szembeni hatékony védelmet biztosító módszerekre és eljárásokra. Az elsődleges törekvés az, hogy megfelelő intézkedéseket, eljárásokat, gyakorlati alkalmazásokat alakítsunk ki, amelyek hozzájárulnak a választott témáról folytatott szakmai vita sikeréhez is. A projekt megvalósítása során célom a védett személyeknek a jogi kereteken túli megfigyelése elleni védelem, a mindennapi rutinjának feltérképezése lehetőségének kizárása, megszüntetése. A jelenleg érvényben lévő szlovák nemzeti jogszabályok és nemzetközi normák alkalmazásának lehetőségéből indulok ki. A jelenlegi helyzetre kapcsolódva előre jelezni kívánom, hogy mi várható, és milyen irányt vehet a jövőben a jogtalan megfigyelés jelensége. A védett személyek megfigyelés elleni védelmének gyakorlatában elérhető eredményekre is törekszem, valamint az eszközök kihasználására, amelyekkel a várt eredmény megszerzhető. Kísérletet teszek a kérdést a gyakorlatban, a védett személyek nemkívánatos megfigyelésének jelensége szempontjából is megközelíteni. Olyan jelenségekre, tulajdonságokra igyekszem rámutatni, amelyekre támaszkodhatunk az egyes eljárásoknál a döntéshozatal során, valamint az oktatás folyamatában is alkalmazhatóak. Jogellenes megfigyelés fogalmával foglalkozom a fenti kontextusban. Ismertetem a különböző eljárások lehetőségeit és azt követően meghatározom az információk és ismeretek titkos megszerzése elleni védelmi mechanizmusokat.

Kulcsszavak: jogellenes megfigyelés, védett személy, hatékony védelem, indikáció, dokumentálás

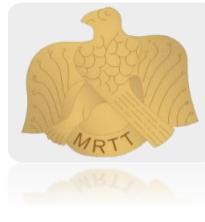
Felföldi Péter: A “Safety in numbers” hatás vizsgálata Budapesten

Nemzeti Közszerológati Egyetem
Magyarország, Budapest
E-mail: felfoldi.peter@uni-nke.hu

14

A kerékpáros forgalom budapesti alakulása 2010 és 2022 között több tekintetben is átalakuláson esett át. Már a 2000-es évek második felében tapasztalható volt egy intenzív növekedés a forgalomban, melynek hatására első alkalommal automata kerékpáros forgalomszámláló berendezést létesítettek. Ennek telepítését újabbak követték a 2010-es években. Jelen kutatásban megismerhetjük azokat a főbb mutatószámokat, amelyek a kerékpáros forgalom nagyság változását százalékos értékben jelzik, illetve a Budapesti Rendőr-főkapitányság által ugyanerre az időszakra vonatkoztatott baleseti adatait, amelyekből szintén százalékos változást számolhattunk ki az egyes évekre. Ennek a két százalékos változásnak az összevetésével igazoltató, hogy a nemzetközi szakirodalomban már ismert “Safety in numbers”-elv budapesti adatokkal is alátámasztható. Magyarországon ilyen hosszúságú elemzés még nem készült ennek a jelenségnek a vizsgálatára. Ebből megtudható, hogy a kerékpározás mértékének növekedése jótékony hatással van a kerékpárral közlekedők relatív biztonságára, valamint a közlekedésbiztonság szintjére az által, hogy a megnövekedett számú kerékpáros közlekedő a motorizált közlekedők számára már nem szokatlan, váratlan résztvevő. Ezáltal a gyengébb közlekedők megjelenésével a motorizált forgalomban résztvevők is egyre inkább számolnak.

Kulcsszavak: safety in numbers, kerékpáros forgalom nagyság, közlekedésbiztonság, baleseti adatok, Budapest

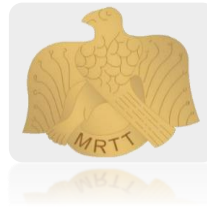
Mezei József: Az illegális ügynöki tevékenység felismerésének kérdésköre a kémelhárítás területén Magyarországon, az 1980-as évek elején

15

Nemzeti Közszerzői Egyetem
Magyarország, Budapest
E-mail: mezei.jozsef@uni-nke.hu

A hírszerzés ellenpólusaként felfogható kémelhárítás nincs könnyű helyzetben, számtalan kihívással küzd. Alapvetően ismeretlen személyek, ismeretlen céljainak elérése ellen kell eredményesen fellépni úgy, hogy az érintettek a titkosszolgálatokhoz való kötődésüket titkolják, tevékenységüket konspirálják. Az elhárítómunka egyik legnehezebb és legrégebbi feladata, illetve első lépése az illegális ügynöki tevékenységet folytató személyek azonosítása. Ennek fontosságát mutatja, hogy 1982-ben, a hatékonyság növelése érdekében a III/II. Csoportfőnökség, az akkor magyar kémelhárító szerv az addigi gyakorlati tapasztalatok felhasználásával egy tájékoztatót is összeállított a témakört érintően. Az abban érintett területek a külföldi hírszerző szervek tevékenységének irányultsága; az ügynöknek alkalmas személy kiválasztásának menete; a beszerzés lépései; az ügynök által folytatott titkos információszerzés folyamata, jellemzői; a konspirált kapcsolattartás eszközei, módszerei; a dotáció; illetve ezen tevékenységek felismerhetőségi jegyei voltak. A tájékoztató a felsorolt témák kapcsán olyan részletkérdéseket is tárgyalt, mint például a külföldön beszerzett ügynökök hazatérés utáni inaktivitásának kérdésköre, amely az állambiztonság ellenőrzése elkerülése érdekében alapvetően 6 hónap volt, de perspektivikus beszerzés esetén elérhette az 1-2 évet is. Továbbá bemutatta a borítékba rejtett mikropont feledésének menetét, vagy éppen a titkosírással készült kémjelentés elkészítésének módját ábrával illusztrálva. A gyanúkra vonatkozó alaposság keretében kitért olyan részletekre, hogy az így készült kémjelentések esetében az ügynök csak a papír egyik oldalára írhatott, amely az akkori „normális” állampolgári levelezésre nem volt jellemző. Az előadás ezen tájékoztató egyes lényegi elemeibe nyújt bepillantást a feladatkör összetettségének, bonyolultságának szemléltetése céljával.

Kulcsszavak: titkosszolgálat, állambiztonság, ügynök, kémelhárítás

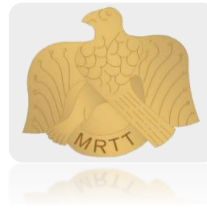

Hollósvölgyi Máté: Merre tart a magyar helyreállító igazságszolgáltatás?

Nemzeti Közszerológati Egyetem
Magyarország, Budapest
E-mail: hollósvölgyi@gmail.com

Sokan nem tudják, hogy jogszabályi változások miatt a magyar pártfogó felügyelet átalakult és tévesen azonosítják a Pártfogó Felügyelői Szolgálatot a Büntetés-végrehajtási pártfogással, akik a kedvezményel szabadult elítéltek társadalmi reintegrációjáért felelősek. Régebben ezt feladatot is a Pártfogó Felügyelői Szolgálat végezte. 2015-ben vált szét a pártfogó felügyelet és a büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelet. A jogszabályi környezet átalakulása miatt a Szolgálat a felfüggesztett szabadságvesztést, a próbára bocsátást, a feltételes ügyészi felfüggesztést, közérdekű munkabüntetést fiatalok büntetőügyében elrendelt környezettanulmányt és pártfogó felügyelői véleményt és a büntető és szabálysértési eljárásban használt közvetítői eljárást (mediációt) bonyolítja le. A Pártfogó Felügyelői Szolgálat beavatkozásai elősegítik, hogy az elkövetők felelősséget vállaljanak az általuk okozott sérelmekért, az áldozat és a közösség szükségletei érvényesüljenek, az állampolgárok bizalma a büntető igazságszolgáltatás iránt növekedjen. A büntetőügyekben alkalmazható mediáció Magyarországon 2007. január 1. óta vált országosan elérhető szolgáltatássá. Ettől a naptól kezdve a pártfogó felügyelők munkája kiegészült mediátori teendőkkel is. Jelen előadás keretében áttekintem a mediációs eljárásokkal kapcsolatos pártfogói feladatokat, azok hatékonyságát és reintegrálhatóságát a teljes büntetőigazságszolgáltatási folyamatba.

Kulcsszavak: mediáció, pártfogó felügyelet, közvetítői eljárás

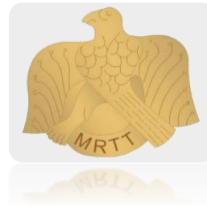
Lohner Klaudia: Nehezen meghatározható motivációk és a profilalkotás

Nemzeti Közszerológati Egyetem
Magyarország, Budapest
E-mail: lohner.klaudia@uni-nke.hu

17

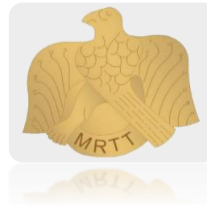
Jelen előadás témája az emberölés és más testi épség elleni bűncselekmények mögött meghúzódó motivációk vizsgálata elsősorban viselkedéselemzési és profilelemzési szempontok mentén. Bár számos kutatás foglalkozik az úgynevezett „motiváció nélküli” emberölésekkel, mégis minden életellenes cselekmény mögött húzódik valamilyen motiváció. Bár vannak könnyen - akár már a bűncselekmény helyszínén talált nyomok és annak körülményei alapján - meghatározható motivációk, akadnak olyanok, amelyeket csak maga az elkövető ért. A motiváció vagy indíték nélküli gyilkosság tehát azokat az emberöléseket takarja, amikor nincs olyan indíték, amely pontosan és objektíven megmagyarázná, hogy miért történt az adott bűncselekmény. Ez nehézséget okozhat egy eljárásban egyrészt a bűncselekmény felderítése, másrészt a gyanúsított kihallgatása során. Az egyes nyomozástámogató módszerek (különösképp a profilalkotás) jelentősége ilyen esetekben felértékelődhet. Nem véletlen, hogy a módszert is az ilyen bűncselekmények hívták életre az 1980-as években az Egyesült Államokban. Előadásomban az organizált és dezorganizált dichotómia folytonosságán létező cselekményeken keresztül mutatom be a profilalkotás és a speciális, viselkedéselemzés alapú nyomozástámogatás jelentőségét a rendőri eljárásokban.

Kulcsszavak: profilalkotás, nyomozástámogatás, emberölés, deviancia, motivációk

III. Szekció

Fiatalok, kiskorúak veszélyeztetettsége

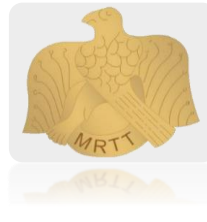
Erdélyi Ákos: A gyermekprostitúció lélektani kérdései

Nemzeti Közszolgálati Egyetem
Magyarország, Budapest
E-mail: erdelyi.akos@stud.uni-nke.hu

19

A gyermek- és fiatalkorúak sérelmére elkövetett szexuális bűncselekmények kiemelt és jelentős tárgyi súlyú bűncselekmények, amelyeket ennek megfelelően kezel nemcsak a magyar büntető jogrendszer, élén a büntető eljárás és büntető anyagi joggal, hanem a kriminológia, a pszichológia-, a pszichiátria- és az orvostudomány is. Az egyén személyiségfejlődése a fiatalkorban átélt abúzus hatására súlyosan károsodhat, amely a későbbiekben számos pszichés és organikus megbetegedést szül. A sértettek vonatkozásában szinte valamennyi pszichiátriai kórkép kialakulhat (hangulatzavarok, személyiségzavarok, poszttraumatikus stressz zavar), amely további funkcióvesztéssel, például szociális izolációval, kötődési nehézségekkel, szuicid veszélyeztetettséggel társulhat. Fokozottan igaz ez azokra az esetekre, amikor a sértett a szexuális traumának többszörösen, ismétlődő jelleg mellett van kitéve. Erre jó példa a családon belüli bántalmazás és erőszak, valamint a gyermekprostitúció esete, amikor a sértett felett totális kontrollt gyakorol egy – vagy több – külső személy, ezzel lerombolva önrendelkezését. A prostitúciónak kitett gyermekkorúak már nagyon korán, gyakran 4 éves koruk előtt viktimizálódnak, és nagyon sok esetben alig látnak reményt arra, hogy életük rendeződjön. Az általuk átélt fizikai és pszichikai trauma nagyon sok esetben ismétlődik, a sértettek megküzdése és rezilienciája pedig megsemmisül. Előadásomban két, hazai szakemberek által közölt esettanulmányon keresztül prezentálom a gyermekprostitúció okozta mentális diszfunkciókat és kockázatokat, és mutatok rá ezek bűnügyi pszichológiai és intézkedés-lélektani kihívásaira.

Kulcsszavak: gyermekprostitúció, klinikai pszichológia, pszichotraumatológia, intézkedés-lélektan, kríziskezelés

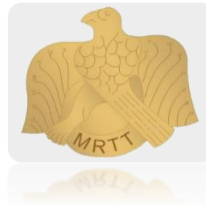

Dr. Bellavics Mária Zsóka: A borderline személyiségzavar fiatalkorú bűnelkövetők körében

Nemzeti Közszolgálati Egyetem
Magyarország, Budapest
E-mail: zsoka.bellavics@gmail.com

A személyiségzavar az érzelmi élet zavara, mely stabil, az egész személyiségre kiterjedő élmény- és viselkedésmintázatban nyilvánul meg. A személyiségzavarok bűnelkövetéssel való szoros kapcsolata régóta ismert. A borderline személyiségzavar ugyan nem a legjelentősebb a bűnelkövetés szempontjából, de mint az egyik legdrámaibb a személyiségzavarok között, igen ismert jelenség, és kriminológiai vonatkozásai is egyre nagyobb figyelmet élveznek. Empirikus kutatások megállapították, hogy a borderline személyiségzavar jóval gyakrabban érinti a bűnelkövető populációt, mint a normál közösséget. Ez alól a fiatalkorú populáció sem kivétel, jóllehet a körükben a személyiségzavarok előfordulására vonatkozó adat csak korlátozottan érhető el, tekintve, hogy 2013-ig a személyiségzavarokat nem lehetett 18 év alatt diagnosztizálni. Ezt a gyakorlatot az Amerikai Pszichiátriai Társaság a DSM (Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders) 5. verziójával felfüggesztette és bizonyos, jól meghatározott esetekben lehetővé tette a személyiségzavarok megállapítását 12 év felett. Ezzel a reformmal lehetőség nyílt a fiatalkorú elkövetők körében előforduló személyiségzavarok vizsgálatára. A jelen előadás ezt a célt tűzi maga elé, melyet egy a fiatalkorú bűnelkövetők körében zajló pszichiátriai felmérés részeredményeinek bemutatásán keresztül igyekszik teljesíteni.

Kulcsszavak: borderline, személyiségzavar, bűnelkövető, fiatalkorú, kriminálpszichológia

Ripszám Dóra: Gyermek szexuális célú kereskedelme

Pécsi Tudományegyetem / Állam- és Jogtudományi Kar
Magyarország
E-mail: ripszam.dora@pte.hu

21

Napjainkban a szervezett bűnözés egyik jól jövedelmező üzletága az emberkereskedelem, melynek célja elsősorban a prostitúciós vagy kényszermunka jellegű kizsákmányolás, a szervezett koldultatás, az illegális örökbefogadás, illetve a szervkereskedelem. Oka a nők és gyermekek alárendeltségének tradíciójában, az emberi jogok tiszteletben tartásának és védelmének hiányában, valamint a szegénységben gyökerezik. A szexuális kizsákmányolás fogalma magában foglalja többek között a prostitúcióra való kényszerítést, a pornográfiát és a bárókban, hotelekben fürdőkben, masszázsszalonokban, valamint a szórakoztatóiparban nyújtott szexuális szolgáltatásokat. Annak ellenére, hogy az emberkereskedelem és a szexuális kizsákmányolás jelenségét számos esetben egymástól függetlenül kezelik, mégis elválaszthatatlanul összefüggnek egymással.

Ferenc pápa emberkereskedelemtől szóló üzenetében hangsúlyozta, hogy kiskorúak ezrei válnak szexrabszolgává, illetve kényszerítik őket kényszerházasságba. Az Európa Tanács becslései alapján Európában minden ötödik gyermek a szexuális erőszak valamilyen formájának áldozatává válik, az áldozatok kibocsátása szempontjából Magyarország kiemelkedik az európai statisztikákban.

A szexuális kizsákmányolás céljából elkövetett gyermekkereskedelem áldozatainak között egyértelműen a lány áldozatok többsége figyelhető meg, az ő testi fejlettségük, 'érintetlenségük', a 'könnyű elérhetőségük' csábító az igénybe vevő, az ügyfél számára.

Kulcsszavak: emberkereskedelem, szexuális kizsákmányolás, gyermekkereskedelem, prostitúció, szervezett bűnözés